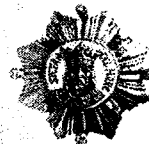

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-3913 din 05.07. 2018
La nr.14-7081 din 04 iulie 2018

Ministerul Economiei și Infrastructurii
copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului legii cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport.

Anexă: – 4 (patru) file.

Director

Bogdan ZUMBREANU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5194 din 05.07.2018

la proiectul de lege cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Economiei și Infrastructurii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*

- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Se constată că anunțul privind organizarea consultării publice a proiectului, precum și proiectul și nota informativă la acesta au fost plasate pe pagina web a Ministerului Economiei și Infrastructurii www.mei.gov.md la compartimentul Transparența/Transparența decizională, precum și pe portalul www.particip.gov.md cu respectarea termenului de 10 zile lucrătoare acordat părților interesate pentru a putea prezenta recomandări.

În aceste condiții, se consideră că autorul a respectat prevederile legale privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că *„proiectul de lege este propus în vederea asigurării realizării Deciziei protocolare privind accesul în traficul internațional a mijloacelor de transport din stânga Nistrului și municipiul Bender și a Procesului tehnologic cu privire la organizarea comună a procedurilor de înregistrare a mijloacelor de transport din regiunea transnistreană”.*

La fel, autorul statuează în notă că *„elaborarea proiectului de lege rezultă din necesitatea acordării dreptului de circulație în trafic internațional a mijloacelor de transport care sunt cu plăcuțe cu număr din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender”.*

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Autorul proiectului menționează în nota informativă că *„promovarea proiectului de lege va permite realizarea interesului național prin îmbunătățirea semnificativă a relațiilor dintre cele două maluri ale Nistrului și va asigura relansarea negocierilor privind soluționarea conflictului transnistrean”.*

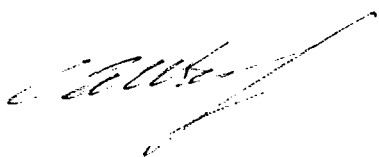
I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *”nota informativă care include:*

- a) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) *principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) *referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.”*

Se constată că nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări.

Nota informativă redă principalele prevederi ale proiectului și evidențiază elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

Prin urmare, nota informativă a proiectului întrunește condițiile menționate în art.20 din Legea nr.780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină *"d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură"*.

În nota informativă nu se menționează faptul dacă implementarea proiectului va presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

În mod direct proiectul nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat, însă dat fiind faptul că proiectul reglementează modalitatea de înregistrare a mijloacelor de transport fără achitarea drepturilor de import și a plăților suplimentare obligatorii stabilite conform Legii Fondului de susținere a populației se constată că, respectiv, aceste mijloace nu vor fi încasate potrivit cadrului legal general.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative *"textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]"

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]"

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Textul proiectului corespunde în mare parte tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

Totuși, unele norme conțin sintagme care acordă acestora un caracter confuz în interpretare.

Astfel, sintagma „și domiciliază permanent în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender până la data de 24 aprilie 2018" poate fi interpretată diferit ce va cauza inevitabil interpretarea discreționară și confuză a categoriei de subiecți la care face referire norma prenotată.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile

acestua cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea entităților publice direct responsabile de procedura de înmatriculare a mijloacelor de transport cu numere neutre.

În vederea implementării unei proceduri clare, fără a lăsa loc interpretărilor discreționare a normelor care pot duce la comiterea abuzurilor, normele identificate în proiect care generează factori de risc urmează să fie reanalizate.

Examinarea acestor norme este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art. 1, pct.5 din proiectul legii -

(5) Persoanele menționate la pct.3 care dețin în proprietate mijloacele de transport cu plăcuțe eliberate în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender până la intrarea în vigoare a prezentei legi au dreptul să înmatriculeze mijlocul de transport la Agenția Servicii Publice pentru obținerea plăcuțelor cu număr de înmatriculare neutru în decursul a doi ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Obiecții:

Urmare a analizei normei se constată că aceasta reglementează termenul în care persoanele menționate la pct.3 care dețin în proprietate mijloacele de transport cu plăcuțe eliberate în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender până la intrarea în vigoare a prezentei legi sunt în drept să înmatriculeze mijlocul de transport la Agenția Servicii Publice pentru obținerea plăcuțelor cu număr de înmatriculare neutru.

În aceste condiții se deduce că persoanele care dețin în proprietate mijloace de transport având plăcuțe de înmatriculare în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender după intrarea în vigoare a legii pot să se adreseze Agenției Servicii Publice oricând, nefiind limitați într-un anumit termen.

Menționăm acest aspect deoarece în conformitate cu pct.3 din proiectul legii, mijloacele de transport pot fi introduse pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender după data

de 24 aprilie 2018, respectiv, și după intrarea în vigoare a legii, deoarece norma nu condiționează o limită de timp.

Or, nu este clar, de ce se impune un termen de conformare anume categoriei de persoane care dețin în proprietate mijloace de transport care posedă numere de înmatriculare în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender eliberate înainte de intrarea în vigoare a legii.

Autorul în nota informativă nu face referință la necesitatea instituirii acestui termen de conformare.

Astfel, sunt create condiții excesive de exercitare a dreptului de înmatriculare a mijlocului de transport cu numere de înmatriculare neutre acestei categorii de persoane, care va fi tentată să identifice soluții nelegale de înmatriculare a mijloacelor de transport și după termenul-limită.

În final, menționăm că scopul normei punctului 5 nu este clar și creează mai multă confuzie decât o aplicare uniformă a prevederii, cu riscul apariției manifestărilor de corupție.

Recomandări:

Propunem autorului a reexamina norma în condițiile în care persoanele indicate în pct.3 conducându-se de prevederile pct.2 vor putea înmatricula mijloacele de transport introduse pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender după data de 24 aprilie 2018, respectiv, se subînțelege că și după intrarea în vigoare a prezentei legi, nefiind condiționați de un oarecare termen de conformare.

Factori de risc:

- Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive
- Derogări neîntemeiate de la exercitarea drepturilor/obligațiilor
- Prevederi discriminatorii

Riscuri de corupție:

- Generale

- 2 -

Art.1 pct.3 din proiectul legii -

3. Categoriile de persoane care beneficiază de scutire de drepturi de import la înmatricularea mijloacelor de transport menționate la pct.1 și 2 sunt:
(...)

c) dețin pașaport al cetățeanului străin valabil, eliberat de autoritățile statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite semnatare ale Convenției asupra circulației rutiere, întocmită la Viena la 08 noiembrie 1968, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr.1318-XII din 2 martie 1993 și domiciliază permanent în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender până la data de 24 aprilie 2018.

Obiecții:

În redacția actuală se constată că de dreptul de a beneficia de scutire la plata drepturilor de import la înmatricularea mijloacelor de transport menționate la pct.1 și 2 pot fi persoanele fizice care dețin pașaport al cetățeanului străin valabil și care au domiciliat permanent în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender până la data de 24 aprilie 2018.

Astfel, sintagma „și domiciliază permanent în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender până la data de 24 aprilie 2018” poate fi interpretată confuz, iar în categoria de persoane care să beneficieze de scutirea de la plata drepturilor de import intră și persoanele care dețin pașaport al

cetățeanului străin cu domiciliul, spre exemplu în mun.Chișinău, și care fac dovada că au locuit până la 24 aprilie 2018 în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului.

Interpretarea discreționară a normei va conduce în mod direct la apariția și comiterea manifestărilor de corupție în ceea ce privește categoria legală de persoane ce pot exercita dreptul de a fi scutiți de la plata drepturilor de import la înmatricularea mijloacelor de transport.

La fel, ținând cont de prevederile propuse în Codul contravențional (art.231/1 propus a fi inclus în Codul contravențional) va fi dificilă tragerea la răspundere contravențională în cazul aplicării normei confuze.

Recomandări:

Norma urmează să stabilească clar cerul de subiecți care au dreptul de a fi scutiți de la plata drepturilor de import la înmatricularea mijloacelor de transport cu numere neutre.

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive
- Temeiuri neexhaustive/ambigui/subiective pentru refuzul sau inacțiunea entității publice
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

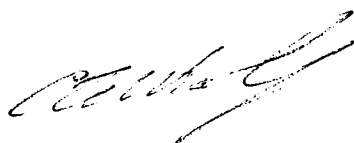
Proiectul legii cu privire la înmatricularea unor mijloace de transport este elaborat din necesitatea acordării dreptului de circulație în trafic internațional a mijloacelor de transport care sunt cu plăcuțe cu număr din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender.

Potrivit autorului „promovarea proiectului de lege va permite realizarea interesului național prin îmbunătățirea semnificativă a relațiilor dintre cele două maluri ale Nistrului și va asigura relansarea negocierilor privind soluționarea conflictului transnistrean”.

În proiectul legii prenotat au fost identificate unele norme cu un conținut confuz în ceea ce privește categoria de subiecți care vor fi în drept să beneficieze de scutirea de la plata drepturilor de import în cazul înmatriculării mijloacelor de transport cu numere neutre, precum și limitarea, prin instituirea unui termen de conformare, a unei categorii de subiecți la înmatricularea mijloacelor de transport.

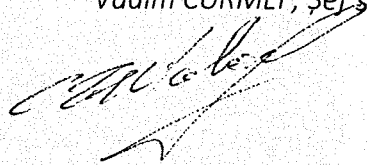
Analiza normelor cu potențial coruptibil este efectuată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

Astfel, se recomandă înlăturarea efectului coruptibil al normelor în vederea implementării uniforme a prevederilor legii.

05.07.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Șef secție

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Vadim Curmei', written in a cursive style.